౧

కథాకళినృత్యం చూచినదగ్గర్నించీ కంటికి కునుకు రాదు. దానికితోడు రాత్రి సశేషంగా వొదిలిన వాదన మళ్లీ ఎత్తుకున్నాడు మాశంకరం. నాకూ వాడికీ అక్కడే వొస్తుంది పేచీ: ఆడది శ్రుతిపెట్టి బిగించి సిద్ధంగా వుంచిన వీణలాంటిదట; నేర్పుగా వేళ్ళతో మీటితే చాలు, మన ఇష్టమొచ్చిన పలుకు పలుకుతుందట.

"ప్రతి ఆడదీ అంతేనా?" అంటాన్నను.

"తప్పకండా"

"మరి వొకొక్కసారి శతవిధాల ప్రయత్నం చేసికూడా కలిసిరాక పోటానికి కారణం?"

"నీ మొహంలావుంది. ఎప్పుడు, ఏసమయంలో, ఏపతకం వెయ్యాలో ఆపతకం వేస్తే చెట్టుదిగని ఆడది ఉంటుందిటోయ్ చెవలనాగమ్మ?"

దానితోటి నోరుమూసుకున్నాను.

ఒకొక్కహాడికి తను వెలిగించిన దీపాలన్నిటినీ గురించి వెళ్ళబోసుకునేందుకు ఏ సన్నాసిరాముణ్ణో పట్టుకుని కసిదీర్చుకుంటేనేగాని స్తిమితంగా వుండదు; మాశంకరం గాడికి నేను దొరికాను—

రాత్రినించీ ఒక్కటే ధ్యాస. వాడు చెప్పేవన్నీ

అక్షరాలా జరిగే వుంటాయా? అవన్నీ కల్పనకింద కొట్టెయ్యడానికి మాత్రం వీలా? ఎత్తుగడలోనూ, ముగింపులోనూ, సందర్భ శుద్ధి చెడకండా, మాటకి మాటా అతికేటట్టు, ఎంతరంజుగా కథనడిపిస్తాడు!

ఇంతకీ వాడు పాపం తనతృప్తి కోసమేదో డబ్బా వాయించుకుంటాడేగాని, నారక్తంలో పాతుకుపోయిన పునాదుల్ని కదిలిస్తోన్న సంగతి గమనించడు. ఎన్నాళ్ళనించో నామనస్సులో జాగర్తగా పోషించుకుంటూ వొచ్చిన నియామకాలమీద అప్రయత్నంగా బాంబులు వొదులుతూవున్న సంగతి తెలియదు పాపం వాడికి.

కొంచెంగా తగ్గించి ఉంచినలాంతరు పూర్తిగా ఆరిపేసి, రగ్గులో తలదూర్చి, రహస్యాలోచనలు ప్రారంభించాను. నే నసలు చాలాబుద్ధిమంతుణ్ణి. అందరి అభిప్రాయమూ అదే. ఆ మంచితనానికిగల కారణాలన్నీ ఇప్పుడిప్పుడు తెలిసివొస్తున్నట్టనిపించింది. ధైర్యం చెయ్యకపోవడమూ, ప్రతిష్ట పోతుందేమోనని పీకులాటా, రంగంలోకి దిగకముందే రాగల అపాయాలని వందపెట్టి గుణకారించుకుని, నాకునేనే లోలోపల ఉసిగొల్పుకోవడమూ, ఒక్కొక్క అపాయానికి మళ్ళీ పదేసి ఉపా

యాలచొప్పున కావాలని వెతుక్కోవడమూ - ఒకటా ? ఒకప్పుడు తెమిలి చచ్చిందా ఆలోచన ?

ఇంతకీ, తెగించాలి —

గణపతి నవరాత్రులికి హరికథలు మంచిరద్దీగా నడుస్తున్నాయి. వెడదామని బుద్ధిపుట్టింది. హరికథల మీద భక్తి సన్నగిల్లిచాలా కాలమయింది. అయితే, అథార్తుగా ఇప్పుడు సరదా పుట్టుకురావడానికి - కారణం లేకపోలేదు. మావాడు ఒకటిరెండు సార్లు చెప్పినట్లు జ్ఞాపకం. గుళ్ళవీధిలో వేణుగోపాలస్వామి కోవెలలోకి లక్ష్మణాచార్లు పెళ్ళాం జోరుగా వొస్తోవుంటుందని వినికిడి. వొచ్చి చక్కాపోదుట; పక్కచూపులతోటి ఏ అదృష్టవంతుడికో ఉచ్చులుపోసి మరీ వెడుతుందిట. లక్ష్మణాచార్లు పెళ్ళామంటే ఊళ్ళో పుకారున్నమాట నిజం.

లెక్కలేనన్నిచోట్ల హరికథలు జరుగుతోంటే, వేణుగోపాలస్వామి కోవెలలోకే ఈడిచికెళ్ళాయికాళ్లు. టైము తెలియక పెందరాళే వెళ్ళాను గావును, ముందు సీటే పిలైనచోటు దొరికింది.

ఆడంగులవైపు కలకలం జాస్తీగావుంది. అప్రయత్నంగా నాకళ్లు అటు వెతుక్కున్నాయి. ఆ స్తంభం

వెనక ఎవరామె ? పరకాయించి చూచాను. తోణకని సౌందర్యం ! ముట్టుకుంటే మరకపడుతుందా అన్నట్టుంది మెడచుట్టూ. చాలామంది చూపులు ఆవిడమీదనే వున్నాయి. మొహాన్ని తిరుచూర్ణంబొట్టు చిరుచెమటకి గావును కరిగిపోతోంది. లక్ష్మణాచార్లు పెళ్ళాం కాదు గదా—మూచాయగా అనుమానం తగిలింది.

శంకరంగాడు డచ్చీలుకొట్టినా, అందులో కొంత నిజంకూడా సకృత్తుగా మిళాయిస్తుంటాడు. నిజమెంతో అబద్ధమెంతో తేలకండా వుంచాలంటే అంతకంటే మంచి పద్ధతి లేదుగా! ఎందుకూ నావంక అలా పులుకూ పులుకూ చూస్తుందీ ? నేను మాటిమాటికీ చూస్తున్న సంగతి గమనించిందా ? నాదగ్గర, ఏమాకర్షణ వున్నదని ? ఒక్కొక్క కంటికి ఒక్కొక్క అందం రుచిస్తుందేమో - రక్తంలో చిన్న చిన్న కెరటాలు లేస్తున్నాయి.

ఉన్నట్టుండి నాకళ్ళల్లోకి తళుక్కున చూచి, గిరుక్కున లేచింది, వెళ్ళిపోటానికి. హరికథ ఇంకా సగంకాలేదు. ఆచూపులో ఎన్ని అర్థాలు మెరిశాయో, ఎన్ని ప్రేమలేఖలు బిలబిల లాడాయో చెప్పలేను.

నన్నుకూడా లేచి రమ్మనమని సిగ్నలా ? ఆవిడ

అటూ నేనిటూ లేస్తే, చూచినవాళ్ళు ఈలలుతీస్తారేమో-మళ్ళీ ఆలోచనలో పడ్డాను.

ఈపాటి కప్పుడే కోవెలగుమ్మందాటి బయటికి వెళ్ళిపోయి వుంటుంది. తరుణమంటే ముహూర్తం లాంటిది. మరుక్షణంలో పరిస్థితులు తారుమారై పోతాయి. తెగించి ఒక్కసారిలేచాను. నాపిచ్చిగాని, ఎంతమంది లేచిపోవడంలేదు ? అందరూ ఆ పిల్లకోసమే లేచారని కూచున్న వాళ్ళంతా అనుకోబోతారా ?

గుమ్మందాటి బైటికివెళ్ళి పోతూంటే, లోపలి కొస్తూ ఒకాయన 'కథ ఏమిటండీ?' అని ప్రశ్న. చచ్చాను - అసలుకథ ఏమిటో అవగాహన కాలేదప్పటికి - ఆ ప్రపంచంలో ఉంటేగా !

కొంచెం తాపీగా నడిచిపోతూంది అమ్మాయి. గంగిగోవులా. కూడా పడ్డాను. ఒకటి రెండుసార్లు వెనక్కి తిరిగి చూచింది. నేను వస్తున్నానో లేదోనని నిర్ధారణ చేసుకోడానికా ? నేను వెనకాల నడుస్తోన్న సంగతి గమనించింది గావును, తొందరగా అడుగువేస్తోంది. అదేమిటి? నన్ను తప్పించుకుని వెళ్ళిపోవాలనా ? ఇహనే నలాగూ కుక్కలా వెంటపడ్డానుకదా అనిధీమా ?

పమిటకొంగు ముందుకి లాక్కుంటూ పతివ్రతలా

నడిచి వెళ్ళిపోతోంది. ఆమెనీడ నాపక్కనే, నన్ను రాసుకుంటూ, గంభీరంగా ముందుకి జరుగుతోంది. కదులుతున్న ఆఅందం ఎలక్ట్రిక్ లైట్ల వెలుతురులో చిందిపోతోన్నట్టుంది. వొదులు వొదులుగా వేసినజడ ఒయ్యారంగా ఊగిసలాడుతూ, కమ్మని దవనం వాసనలు తోవకటూ ఇటూ సమానంగా పంచిపెట్టు కుంటోంది.

ఆవీధిలో జనమంతగా మసలడం లేదు. అది ఏ పేటలో ఏవీధో గుర్తులేదు. చల్లగా పలకరిస్తేనో? ఏమని పలకరించడం? మీ ఇల్లెక్కడని ముక్తసరిగా అడిగి ఊరుకుంటే? ఛా! కూడా వెడితే ఇల్లెక్కడున్నా తెలియనే తెలుస్తుందాయిరి.

ఇలాగే బెల్లిస్తూ ఇంటివరకూ తీసికెళ్ళి మొగుడుతో చెప్పి గలభా చెయ్యదుగదా? ఎవరికినష్టం? తనేగా అల్లరిపడేది? తెలియదా యేం?

ఆలోచనలకి అంతరాయం కలిగింది. గేటు తెరుచుకుని ఓచిన్న బంగళాలాంటి ఇంట్లోకి వెళ్ళిపోతోంది. వెళ్లిపోయేది గేటు వేసుకోవాలా? తెరిచే వుంచేసింది కావాలని. ఎవరికోసమో? వాళ్ళఆయన లోపల ఉన్నాడేమో? ఏమిటా మొండి ధైర్యం?—లేనిపోని భయాలు చూపుతూ మనస్సు వెనకాడుతోంది.

ఇంతకంటే ఆహ్వానం వేరే కావాలా? అనుమానాలన్నీ భద్రంగా లోపల మణిచిపెట్టి ఇంట్లోకి జొరబడ్డాను.

వెన్నెట్లో నైట్‌క్వీన్ మొక్కపక్కని బెంచిని పస్తాయించాను.

"ఇప్పుడేవస్తా—డ్రెస్సుమార్చుకుని" అని చెవిలో ఊది, లేడిపిల్లలా చెంగున ఇంట్లోకి దూకింది. అనుకోలేదు.

సన్నజాజి పువ్వులవాసన గుప్పుమంది. లేత వెన్నెలజల్లు కొబ్బరిచెట్ల చిక్కని నీలినీడలలో అలుముకు పోతోంది. చిమ్మకుంటూ లోపలికి నడిచి వెళుతున్నాను. ఆ మసక చీకట్లో, కనపడకండా వెనకాలే వొచ్చి మెత్తగా భుజాలమీద ఒత్తుకుంటుందేమో — రక్తంలో జైళ్ళు పరిగెడుతున్నాయి—

లక్ష్మణాచార్లు ఇంతడబ్బున్నవాడా? చుట్టూ పువ్వులతోటా, చక్కనిఇల్లూ, ఎలక్ట్రిసిటీ, ఏమో, షావుకారు గుమాస్తాచేసి మేడలుకట్టిన వాళ్ళున్నారు — అయినా, ఇల్లాలింత చక్కనిదైతే, ఇంటికి ఈమాత్రం నాజూకు అమరడం ఓలెక్కా?

ఖర్మంకాలి ఇది ఏసాని కొంపైనా కాదుగదా?

ఇందాకటినించీ నన్ను పట్టుకుని వేళ్లాడుతున్న సందేహాలన్నీ నశ్శిపోయి, ఈఅనుమానం మాత్రం గుదిబండలా పట్టుకుంది. గదిలో అడుగు పెట్టి చూద్దునుగదా, సోఫాలు, పువ్వులగుడ్డ తెరలు, ప్యారిస్ ఫోటోలు — ఓ చిన్ని మేజా బల్లమీదపరిచినఅల్లికరుమాలుమీద "ప్రేమమయుపుష్పానికి ముద్దులతో —" కొంపమునిగింది — బంతిపువ్వు బంతిపువ్వు అంటారు, ఆబోగంది గావునిది!

అప్పుడిహ నేమిటి చెయ్యడం? ఎందుకొచ్చిన కుమ్మరం? బైటికుడాయిస్తే — చడీచప్పుడూ గాకండా? ఛా! అప్రతిష్ట!! మగతనం లేదను కుంటుందేమో.

మొహాన్ని తిరుచూర్ణంబొట్టూ, కాళ్ళకి చిక్కని పసుపూ, కచ్చాపోసి కట్టినచీరా, జడమీదనించీ ఓరగా తీసిన పమిటకొంగూ, — సానిలక్షణ మొక్కటీ అవుపించదే! అర్థంకావటంలేదు. ఇదో వేషమూ?

ఇందాకటినించీ ఇన్నివగలూచూపి లాక్కొస్తా బ్యాంకురోడ్డు బోగంపిల్ల అన్నమాట. కళ్ళకి పొరలు విడినట్టనిపించింది. కలలన్నీ కరిగి పోతున్నాయి. కారణం బోధపడదు.

బోగందని తెలియగానే, రక్తం చల్లబడి, శృంగారం ఇంత చచ్చిపోయిందేమో! మీద అలా చెయ్య

వెయ్యానిస్తే చాలుననిపించే ఆ బుగ్గలనునుపూ, యవ్వన జ్వాలని పై కెగజిమ్ముకుంటున్న రొమ్మూ, సన్నని చీర పొరలలోనించీ బైటికి తొంగిచూసే తొడలచిక్కని మెరుగూ, ఒకటేమిటి, ఇందాకటినించీ నావి నావని పడ్డ బులపాటమంతా ఏమయింది? ఆబుగ్గ లేగా, ఆ పెదిమ లేగా, ఆలావణ్యమేగా – ఒక్కక్షణం మూరుకుంటే, వొళ్ళోకొచ్చి వాలబోతుంటే మనస్సు పెడ మొహం పెట్టి మొరాయిస్తుం దేమిటి?

ఎంత రెచ్చగొట్టుకున్నా, రక్తంలో నిలిచిన పూల నావలన్నీ తెరచాపలు దింపుకుని ముడుచుక్కూచున్నాయి.

లోపల ఏమిటి చేస్తోంది?

నన్ను మోహించి, లాలించి, అంతమందిలో నన్ను ప్రత్యేకించి, తనచూపులతో నన్ను కట్టేసి, ఇంత దూరం లాక్కొచ్చిన గంధర్వకన్య ఎవరా అని మురిశాను. ఇంతా చేసి బోగంపిల్ల – నాలుగుడబ్బులు వొడుక్కుందామని లాక్కొచ్చింది – ఒహాకొత్తకాతా వొప్పెనయిందనుకుంటోందో ఏమో! ఆ వేళకి నేనుగాకపోతే తలమాసిన వాడెవడో మరొహణ్ణి లాక్కొస్తుంది.

దీనికని ఇంత విరహమెందుకూ? రహస్యంగా

పనిగట్టుకుని కూడా పడట మెందుకూ ? అనవసరంగా ఆవీధినించి ఈవీధికిగుంపెడు రొమాన్సు మోసుకొచ్చానే? దులిపేసుకోనా ?

నరాలు ఏడుస్తున్నాయి. లక్ష్మణాచార్లు పెళ్ళాం కాగూడదూ? కాదని ఆఖరికి తెలిసినా బావుండేదే. నిజంగా ఈ వివాహసంస్థ ఎత్తేస్తే, అందరూ చేతి కందు బాటులో ఉంటూంటే, ఆడదాని మీద వ్యామోహమంటూ ఉంటుందా ?

నాకదే పట్టుకుంటు; సినీమా ఎడ్వర్‌టైజు మెంటు బండిలా నడిచివచ్చింది; రంగులు చూచి, గుంటవేధ వాయిలా కూడాపడ్డాను. అంతే. నా తెలివి తెల్లవారితే, ఎంతచెడ్డా, కులస్త్రీ ఎవర్తైనా, ఇంత విచ్చలవిడిగా, ఇంత బహిరంగంగా—

అయినా, దీనితోటి ఇప్పుడేమిటి ? పర్సులో నాలుగు డబ్బులున్నప్పుడు, నోటీసు లేకండా వచ్చి, సరుకు బేరంచేసి కొలిపించుకున్నట్టు, ఎన్నిరాత్రుల అనుభవం కావాలో అన్ని అయిదు రూపాయలనోట్లు పారేసి, సావకాశంగా జేబులో వేసుకుని పోవచ్చునే – నా మొట్టమొదటి యవ్వనపు పొంగు, ఈసైడుకాలవలో, ఈచెత్తకాయితాల బుట్టలో, విరజిమ్ముకోనా?

బట్టవిప్పి బట్టకడుతోంది గావును లోపల – ఆ దండల పుష్టీ, తొడలబలుపూ, భుజాలవొంపూ, పిరుకుల గుండ్రతా, ఛాయగా, లీలగా, గుడ్డతెరమీద నగ్నంగా అవుపిస్తున్నాయి; 'హీనా' అత్తరువాసన మాటిమాటికీ ఉండిపొమ్మని బలవంత పెడుతోంది; ఏమిచెయ్యను ?

ఇంకొక గడియలో వొచ్చేస్తుంది. ఏదోవొకటి తేల్చుకోకపోతే ఎలా ? పరిస్తితులు ఏదో వొకటి బలవంతపెట్టి నిర్ణయించేదాకా గుంజాటనలోపడి కొట్టుకుని, ఆతరవాత చచ్చినట్టు ఏదోనొకటి చెయ్యడం మామూలేగా నాకు. ఇప్పుడూఅంతే జరుగుతుందా ?

గప్పున లేచాను – ఒక్కఉటేగంతు–గదిలోనించి బైటికీ – గేట్లోనించి వీధిలోకీ – ఏమనుకుందో పాపం?

ఏ రాసలీల నెమరుకి తెచ్చుకుంటున్నాడో, తలుపు కొట్టగానే తీశాడు మావాడు.

"తిపాసిలా తిరుగు–చదువా, సంధ్యా?"

చివాట్లు పెట్టడం కూడాను – తను మడిగట్టు కున్నట్టు. దీపం ఆరిపేసి, ముసుగు పెట్టుకుని, చీకట్లో చెప్పాను జరిగిందంతా. ఆదెబ్బతో నిదర తేలి పోయింది వాడికి.

"మరి వెనక వోసారి లక్ష్మణాచార్లు పెళ్లామనీ,

కోవెలనీ చెప్పుకుంటూ వొచ్చావు — జ్ఞాపకముందీ ?"

'వాళ్ళీపూరు వొదిలి పెట్టి రెండుమూడు నెలలయింది.' ఏడిశినట్టువుంది.

"ఒకసారి నాకూ ఈ అనుభవమయిందోయ్"- ప్రారంభించాడు. "వెనక ఇలాగే అయ్యంగారి పిల్ల అనుకుని దీనికూడా పడ్డాను."

"మరి తెలిసిం తరువాత ?"

"అంతా అయిం తరవాతగాని తెలియలే"

"అదృష్టవంతుడవురా"

"చాలా సరదా అయిన మనిషి లే !—"

ఎందుకు వొదిలేసి వొచ్చేశానా అనిపిస్తోంది. ఏడిపిస్తున్నాడు వీడు.

"అవునుగాని, . ఆవేష మేమిటి ? పచ్చిబోగంది, సిసలైన (శ్రీ) వైష్ణవిలాగ—"

"అదో పధతిలే, కొత్తపిట్టల్ని ఆకర్షించ డానికి"

"అంటే ?"

"పరాయి ఆడది మనమీాద కన్ను వేశిందంటే పుట్టుకొచ్చే మోహం, బోగంది కావిలించు కుంటే మటుకు వొస్తుందిట్రా ? ఆరహస్యం కనిపెట్టిందది."

"అన్నట్టు నీమాట"—

"తెలిసిం తరవాత మాత్రం ఊరుకున్నానా ?"

"మరి ?"

"తెలియనట్టే నటించి తెల్లవారగట్ట చెప్పకుండా చేశా."

"ఊరుకుందీ?"

"జేబు తడిమిచూచుకుంది లే. కనిపెడుతూనే న్నా."

"ఏమన్నా ముట్టిందా ?"

"బెడ్డలు"

"రోగం కుదిరింది"

"… … … … …"

"అదిబోగందని తెలిసిం తరవాత మనస్సు విరిగి లేదుట్రా ?"

"చెబుతా విన్లేరేయ్ - సైడుకాలువలో ...తోందని వెన్నెలనిచూచి అసహ్యించుకుంటావుట్రా? ...వచూడూ ఎన్నివూళ్ళ మీదుగా వొస్తుందో ను; ...వు నీళ్ళేగాని స్నానానికి పనికిరావామోఁ ?"

"చాల్లే కవిత్వం"

"నాదారి కొస్తావులే ముందుముందు. అయినా, ం ప్రథమం గనక..."

"అయితే ?"

"దిక్కుమాలిన తర్కంలో పడ్డావు.'

"అంతే నంటావా ?"

"ఇహ రగడ దేరతావులే. ఫరవాలేదు, పడుకో."

మొదటిసారి